

نگاهی به موزه معماری سوئد

معماری، محیط زیست و آموزش

موزه معماری سوئد جایی است برای نمایش آثار معماری و از آن مهم تر فضایی است پر جنب و جوش برای بروز معماری و توسعه شهری، آن هم از نوع سازگار با محیط زیست. این مطلب بازدید نویسنده از این موزه است.

متن و عکس: مهدی تمیزی
عکاس و روزنامه نگار

در سال ۱۹۹۸ ساخته است؛ آن هم با درهای ورودی مشترکی که با موزه هنرهای معاصر سوئد دارد. گویی این به اشتراک گذاردن، بخشی از طراحی مونو برای این مجموعه موزه‌های است. مساحت کل موزه پنج هزار مترمربع است. هدف اصلی موزه معماری سوئد، به نمایش گذاردن آثار و نیز ارائه بستری پر جنب و جوش برای بروز معماری و توسعه شهری است البته معماری و توسعه شهری سازگار با محیط زیست. همچنین پیگیری این موارد، طبقه بندی و برنامه ریزی دقیق و پایدار علمی - برای فرآیند حفظ محیط زیست از طریق دستاوردهای نوین - به این موزه واگذار شده است. این تمرکز روی طراحی و برنامه ریزی پایدار برای حفظ محیط زیست، چند سال پیش به طور رسمی در دستور کار دولت سوئد قرار گرفت و اجرای مقررات مصوب شده در آن، از سال ۲۰۰۹ بدون هیچ گونه کم و کاستی اجرا شده است. کتابخانه و آرشیو موزه، بخش های حیاتی این مجموعه هستند که برای بررسی اسناد میراث معماری سوئد مورد استفاده قرار می گیرند. در کتابخانه موزه، ۲۵ هزار جلد کتاب تخصصی معماری در اختیار پژوهشگران و معماران قرار دارد. منابع مطالعاتی اعم از تصویر، فیلم و کتاب در این موزه به دو زبان انگلیسی و سوئدی است. علاوه بر نمایشگاه دائمی معماری، بخش مستقلی برای اطلاع رسانی و برپا کردن برنامه های فصلی (همایش ها، نشست های تخصصی معماری، طراحی و دوره های جامع معماری و شهرسازی) در نظر گرفته شده است. نمایش مستندات معماری سوئد، بخشی از موزه را به خود اختصاص داده است که به صورت فیلم ارائه می شود. همچنین کارگاه های آموزشی وجود دارد که به ارائه و اشتراک تجربه های معمارانه با تماشاگران می پردازند. این تجربه ها در زمینه های مختلف معماری - از طراحی تا شناخت مواد و حتی طراحی داخلی - فرصت مناسبی را برای بازدید کنندگان ایجاد می کند.

در مجموع، موزه های کامل برای دیدن و آموختن و تجربه کردن معماری است اما اگر خواهیم از تمامی این موزه یادگار چشمگیری را انتخاب کنیم، بحث آموزش به کودکان و نوجوانان است. قدر مسلم، ارزش آموزش پایه ای هر علمی بسیار خوب شناخته شده است. سیراب کردن کودکان امروزی در موزه ها، دستاوردهای چشمگیری در آینده به همراه خواهد داشت.

▲ ساختمان موزه معماری سوئد طی دوره های گوناگونی ساخته شده و ساختمان کنونی آن در مجتمع ساختمانی «اسکیپ شولمن» قرار گرفته است. ساختمانی که «افائل مونو» در سال ۱۹۹۸ ساخته است. مساحت کل موزه پنج هزار مترمربع است. هدف اصلی موزه معماری سوئد، به نمایش گذاردن آثار و نیز ارائه بستری پر جنب و جوش برای بروز معماری و توسعه شهری است البته معماری و توسعه شهری سازگار با محیط زیست. کتابخانه و آرشیو موزه، بخش های حیاتی این مجموعه هستند که برای بررسی اسناد میراث معماری سوئد مورد استفاده قرار می گیرند.

در روزهای پایانی هر سال (۹ دسامبر)، بچه‌های سوئدی با کمک خانواده‌هایشان نوعی شیرینی خانگی به نام «پیر باکه» می‌پزند و با آن شیرینی‌ها کار دست می‌سازند. سپس کار دست‌های را با تزئینات کرسمس آرایش می‌کنند. در این تاریخ، موزه به‌طور خاص پذیرای کودکان بازدیدکننده می‌شود و این سنت سوئدی را در راستای معماری دوستدار محیط زیست به دست کودکان پارو می‌کند؛ به آن‌ها می‌آموزد که خانه‌های کبکی خود را چگونه بسازند و مسلماً در روند این تجربه دوست‌داشتنی، کودکان با مفاهیم ساده‌ای همچون دیوار، در، پنجره، بلکان، سقف، حیاط، پارکینگ و حضور گیاهان در کنار آن‌ها آشنا می‌شوند. همه عناصری که در طول ساختن یک بنای حقیقی وجود دارد، به‌صورت سمبلیک و کودکانه، در کیک‌های پیرو یا که کودکان سوئدی شکل می‌گیرد. به آن‌ها می‌آموزد که خانه چیست و چگونه ساخته می‌شود. خانه‌هایی که می‌توانند آن را بخورند، بی‌شکایت به معنای مواد بازیافتی نیست. موادی که قابلیت تبدیل به چیز دیگر یا کاربرد دیگری را دارند. این هم می‌تواند در راستای آموزش حفظ محیط زیست موثر باشد. در مجموع، این آموزش‌های ابتدایی، بی‌گمان مقدمه‌ای برای آموزش‌های کلان بعدی خواهد شد.

اما از آنجایی که فرهنگ‌سازی باید از سنین کودکی آغاز شود، موزه فعالیت‌های متناسبی را برای این گروه از بازدیدکنندگان ترتیب داده و کارگاه‌های آموزشی دقیقی را راه‌اندازی کرده است. بدون شک، کودکان یکی از اصلی‌ترین جامعه هدف مدیران موزه هستند.

در این موزه، جدول‌های مخصوصی از روند معماری سوئد به‌خصوص با تأکید بر ۱۰۰ سال اخیر موجود است؛ جدول‌هایی شامل مستندات صوتی و تصویری، بخشی کوچکی از موزه نیز به معرفی و تجزیه و تحلیل مواد و مصالح ساختمانی و بخشی نیز به مبلمان و طراحی داخلی اختصاص دارد. علاوه بر طراحی داخلی مخصوص سوئد، جدول‌هایی نیز به ارائه اطلاعات تصویری طراحی داخلی از سه‌قاره دیگر می‌پردازند و امکان مقایسه و تحلیل طراحی را در موقعیت‌های جغرافیایی مختلف مورد بحث قرار می‌دهند.

در بخش دیگری از موزه معماری سوئد، ۱۰ تا بلو از ساختمان‌های قدیمی تا ساختمان‌های مدرن امروزی به نمایش گذاشته شده است. معماری در سوئد شامل عناصر متفاوتی است که به‌طور متناوب تغییر کرده و این روند در این بخش از موزه ارائه شده است.

